

Handläggare

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2016-05-25

Ärendebeteckning
KS 2016/0279

Kommunfullmäktige

Drogpolitiskt program 2016-2020

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar förslag till Drogpolitiskt program 2016-2020 för Kalmar kommun.

Bakgrund

Socialnämnden har på uppdrag av kommunfullmäktige tagit fram ett förslag till drogpolitiskt program för 2016-2020. Syftet med det drogpolitiska programmet är att med utgångspunkt i de nationella och regionala strategierna för ANDT-arbetet (Alkohol, Narkotika, Dopning och Tobak) beskriva vilka delmål som Kalmar kommun arbetar med att uppnå. Programmet beskriver också på vilket sätt arbetet ska organiseras och hur det ska följas upp. De olika grupper som omnämns i programmet omfattar tillsammans alla åldrar. Programmet har följande delmål:

- Andelen kvinnor och män med riskabla alkoholvanor ska minska.
- Andelen flickor och pojkar som röker ska minska.
- Andelen flickor och pojkar som intensivkonsumerar alkohol ska minska.
- Andelen flickor och pojkar som använder narkotika ska minska.

Förslag till drogpolitiskt program har varit ute på remiss till samtliga kommunala nämnder samt gymnasieförbundet. Det tidigare förslaget har reviderats utifrån inkomna synpunkter.

Anette Mellström
kanslisekreterare

Bilagor:

Utdrag ur socialnämndens protokoll den 26 april 2016, § 78.
Förslag till Drogpolitiskt program 2016-2020

Socialnämnden

§ 78

Drogpolitiskt program 2016-2020

Dnr SN 2016/0083.11.01

Handlingar

Tjänsteskrivelse daterad 2016-04-07.
Drogpolitiskt program 2016-2020.

Avdelningschef Ingela Möller informerar i ärendet.

Bakgrund

Socialnämnden har ett uppdrag från kommunfullmäktige att ta fram ett drogpolitiskt program för 2016-2020. Det förslag som tidigare bearbetats av socialnämnden har nu varit ute på remiss till samtliga övriga kommunala nämnder samt till gymnasieförbundet och kommunstyrelsens arbetsutskott. Det tidigare förslaget har reviderats utifrån inkomna synpunkter.

Beslut

Socialnämnden beslutar att anta förslag till Drogpolitiskt program 2016-2020 enligt bifogad bilaga och överlämna detta till kommunstyrelsen för vidare hantering.

Sekreterare

Martina Eriksson

Justeras

Roger Holmberg (S)
ordförande

Kerstin Edvinsson (M)

DROGPOLITISKT PROGRAM

2016
2020

*Beskrivning av Kalmar kommuns
delmål utifrån nationella och
regionala ANDT-strategier.*

Kalmar kommun
SOCIALFÖRVALTNINGEN

Tfn. 0480-45 00 00 (kontaktcenter)
kommun@kalmar.se
www.kalmar.se

INLEDNING

Kalmar kommun har under många år bedrivit ett intensivt och på många områden framgångsrikt arbete inom det drogpolitiska området. Syftet med Kalmar kommuns drogpolitiska program är att med utgångspunkt i de nationella och regionala strategierna för ANDT-arbetet (Alkohol, Narkotika, Dopning och Tobak) beskriva vilka delmål som Kalmar kommun arbetar med att uppnå. Programmet beskriver också på vilket sätt arbetet ska organiseras och hur det ska följas upp. De olika grupper som omnämns i programmet omfattar tillsammans alla åldrar.

BEFINTLIG STYRNING PÅ ANDT-OMRÅDET

På nationell nivå finns Sveriges riksdags antagna strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken. Det övergripande målet för arbetet är:

”Ett samhälle fritt från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och med ett minskat tobaksbruk”.

Länsstyrelsen i Kalmar län har med utgångspunkt från den nationella strategin tagit fram en strategi och handlingsplan för ANDT-arbetet i Kalmar län. Syftet är att bidra till att den nationella ANDT-strategin blir verklighet i Kalmar län. I handlingsplanen beskrivs Länsstyrelsens ansvar för handlingsplanen, vilken samverkan som ska bedrivas och hur uppföljning ska gå till. Handlingsplanen innehåller också tips på lokala aktiviteter för att uppnå de nationella målen för ANDT-arbetet.

Landstinget i Kalmar län har tillsammans med samtliga länets kommuner antagit en Folkhälsopolitisk plan för Kalmar län. I planen prioriteras nationella målområdet Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel, utifrån de nationella målområdena för folkhälsoarbetet. Det länsövergripande målet är att:

”Antalet personer som utvecklar riskbruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska fram till år 2016.”

Kommunfullmäktige i Kalmar kommun antog 2008 en alkohol- och drogpolicy. Denna policy omfattar anställda och förtroendevalda i Kalmar kommun. Syftet med policyn är att:

Kalmar kommun ska ha alkohol- och drogfria arbetsplatser, förebygga riskbruk/missbruk av alkohol och missbruk av droger samt skapa en attityd till alkohol och droger som baseras på kunskap, gott omdöme och omtanke.

I Kalmar kommuns välfärdsbokslut 2015 redogörs för såväl ungas som vuxnas alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksvanor. Efter det att välfärdsbokslutet sammanställdes har ytterligare en CAN-mätning genomförts 2015 och resultatet presenteras kort nedan. För en mer utförlig bakgrundsbeskrivning hänvisas till välfärdsbokslutet.

LÄGET I KALMAR KOMMUN

Sedan 2002 har Kalmar kommun genom Kalmar mot drogor bedrivit ett framgångsrikt förebyggande arbete. Kalmar kommun har 2010, 2013 och 2015 i samarbete med CAN (centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning) genomfört undersökningar i årskurs nio och årskurs två på gymnasiet.

Resultat från undersökningar gällande ungdomar

Alkohol

Kalmar kommun har en trend som visar att det är allt färre elever i årskurs nio som dricker alkohol överhuvudtaget.

I Kalmar är det färre elever i årskurs nio jämfört med övriga landet som dricker alkohol. Men bland de pojkar som dricker alkohol så dricker man mycket. Andelen intensivkonsumenter av alkohol i årskurs

nio ligger på 10% för pojkar och 6% för flickor 2015. I gymnasiet årskurs två finns en positiv trend när det gäller andelen alkoholkonsumenter, framförallt för pojkar, men Kalmar ligger fortfarande över riksgenomsnittet. Andelen intensivkonsumenter har också minskat men även där ligger Kalmar kommun fortfarande över riksgenomsnittet.

30% av pojkarna och 20% av flickorna i årskurs två på gymnasiet är intensivkonsumenter av alkohol 2015.

Narkotika

Andelen elever i årskurs nio såväl som årskurs två på gymnasiet som använt narkotika (huvudsakligen cannabis) har tyvärr legat ganska konstant mellan åren.

5% av eleverna i årskurs nio och 10% av eleverna på gymnasiet, något fler pojkar än flickor, har använt narkotika de senaste 12 månaderna 2015.

Tobak

Det är ca 10% av eleverna i årskurs nio som röker, något fler pojkar än flickor vilket är en förändring mot tidigare då flickorna var de som rökte mest. I årskurs två på gymnasiet är det betydligt fler flickor som röker (37%) än pojkar (24%) och flickorna röker betydligt mer än flickor i landet som genomsnitt.

Pojkarna använder istället snus i betydligt större omfattning än flickorna (20% jämfört med 2%) men snusanvändningen har minskat mellan åren för såväl pojkar som flickor.

Resultat från undersökningar gällande vuxna

När det gäller den vuxna befolkningen i Kalmar kommun görs mätningar av folkhälsomyndigheten.

Kalmar kommun har en högre andel vuxna med riskabla alkoholvanor än riket som helhet och andelen har ökat mellan de senaste mätningarna.

Detta gäller särskilt den kvinnliga befolkningen där 16% har riskabla alkoholvanor jämfört med 13% i riket som helhet. Av de personer som drabbas av alkoholrelaterade sjukdomar och skador är männen kraftigt överrepresenterade och männen i Kalmar kommun har i högre grad än övriga landet alkoholrelaterade sjukdomar och skador.

Dopning

Dopning förekommer hos 2% av pojkarna i årskurs nio och hos 1% av pojkarna i årskurs två på

gymnasiet. Ingen förekomst bland flickor. Mätningar hos den vuxna befolkningen har gjorts i samband med Prodis, prevention av dopning i Sverige, projektet visar på användning hos vuxna män som tränar på gym.

Kalmar kommun har under flera års tid arbetat mot dopning i samverkan med polisen och flertalet gym som finns i Kalmar kommun. I arbetet ingår certifiering av gym som arbetar enligt Prodis konceptet. 2015 fanns 14 diplomerade gym i Kalmar kommun.

ORGANISATION

Styrgrupp för ANDT-arbetet i Kalmar kommun

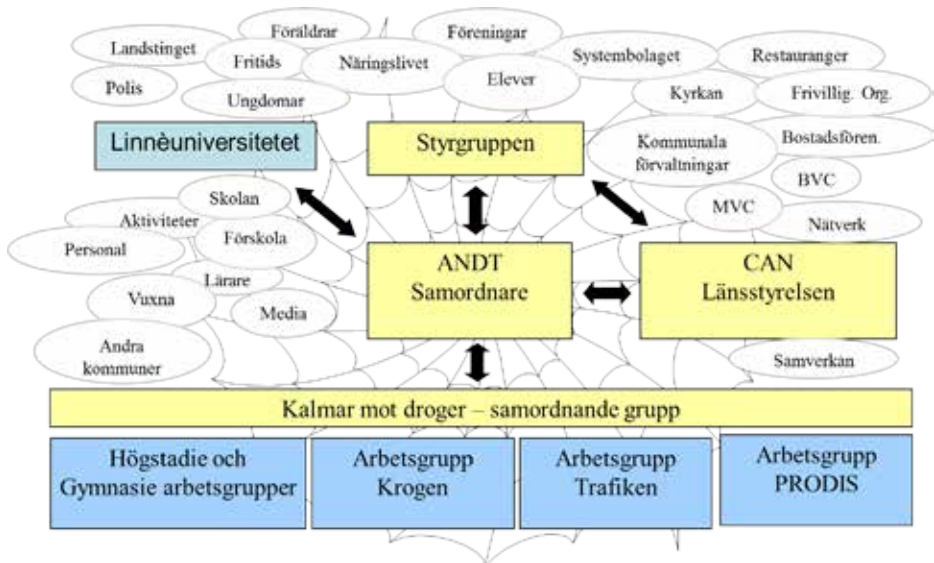
Förvaltningschefsgruppen utgör styrgrupp för arbetet med Kalmar mot droger.

ANDT-samordnarens roll

ANDT-samordnaren ansvarar för att hålla samman arbetet med Kalmar mot droger och rapporterar till styrgruppen som ansvarar för att uppdraget redovisas till kommunstyrelsen. ANDT-samordnaren ansvarar för att det årliga åtgärdspaketet redovisas till kommunstyrelsen och att måluppfyllelse redovisas.

KALMAR MOT DROGER

Kalmar mot droger är en samverkan mellan socialförvaltningen, barn- och ungdomsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen, serviceförvaltningen, omsorgsförvaltningen, samhällsbyggnadskontoret, Kalmarsunds gymnasieförbund, Södermöre kommunalförvaltningen, och Polisen i Kalmar.

- » Förvaltningarna utser minst en representant var som ingår i den samordnande arbetsgruppen Kalmar mot droger. Kommunledningskontoret utser en representant att ingå i arbetsgruppen.
- » Den samordnande gruppen ansvarar för att skapa de arbetsgrupper som behövs för att genomföra aktiviteter. De arbetsgrupper som finns 2015 redovisas i bild nedan.
- » Kalmar mot droger ska årligen ta fram ett åtgärds paket med aktiviteter för att arbeta mot de delmål som Kalmar kommun beslutat om och som beskrivs i detta program.
- » Representanterna i den samordnande gruppen ansvarar för kommunikation med och förankring i respektive nämnd så att nämnden kan anta de mål som behövs.
- » ANDT-samordnaren ansvarar för att hålla samman arbetet och rapporterar till stygruppen som ansvarar för att uppdraget och åtgärds paketet redovisas till kommunstyrelsen.

UPPDRAG TILL NÄMNDERNA

- » Nämnderna ansvarar för att utse varsin representant till Kalmar mot drogers samordnande grupp. Socialnämnden, barn och ungdomsnämnden, kultur och fritidsnämnden, service-nämnden, omsorgsnämnden, Södermöre kommundelsnämnd, samhällsbyggnadsnämnden samt gymnasieförbundet.
- » Samtliga nämnder ansvarar för att årligen anpassa sina aktiviteter till den aktuella problem-bilden genom att genomföra aktiviteter och avsätta resurser med utgångspunkt i Kalmar mot drogers åtgärds paket.
- » Nämndernas mål och aktiviteter utifrån åtgärds paketet ska läggas in i och följas upp via Hyper-gene.

DELMÅL

- » **Andelen kvinnor och män med riskabla alkoholvanor ska minska.**
Vid programperiodens slut ska Kalmar kommun ligga i nivå med riket som helhet.
- » **Andelen flickor och pojkar som röker ska minska.**
Vid programperiodens slut ska minskningen vara minst 5 procentenheter för flickor och pojkar i årskurs nio, minst 15 procentenheter i gruppen flickor i år två på gymnasiet och minst 5 procentenheter för pojkar i år två på gymnasiet i förhållande till mätvärden 2015.
- » **Andelen flickor och pojkar som intensivkonsumerar alkohol ska minska.**
Vid programperiodens slut ska minskningen vara minst 5 procentenheter i gruppen flickor och pojkar i förhållande till mätvärden 2015.
- » **Andelen flickor och pojkar som använder narkotika ska minska.**
Vid programperiodens slut ska minskningen vara minst 5 procentenheter i gruppen flickor och pojkar i i förhållande till mätvärden 2015.

UPPFÖLJNING

- » Uppföljning av det årliga arbetet sker i uppföljning av mål och aktiviteter i verksamhetsplanen på såväl förvaltningsnivå som på kommunövergripande nivå och redovisas i Hypergene.
- » ANDT-samordnaren ansvarar för att måluppfyllelse relaterade till externa mätningar redovisas till uppföljningen i Hypergene.
- » Uppföljande mätningar görs avseende den vuxna befolkningen 2018 och avseende ungdomar 2017, 2019.

KONTAKTA OSS

Tfn. 0480-45 00 00 (kontaktcenter)

kommun@kalmar.se

www.kalmar.se

Kalmar kommun

WWW.KALMAR.SE